Syriëstrijders

Hoe maak je jihadi's opnieuw 'normaal'?

Therapie kan oplossing bieden voor hersenspoeling

Er is een constante in de verhalen van ouders van jonge Syriëstrijders. Ze zeggen steevast dat hun zonen zijn gehersenspoeld en zo van brave jongens in radicale jihadi's zijn veranderd. Arabische en Angelsaksische landen proberen hun brein te 'deprogrammeren'.

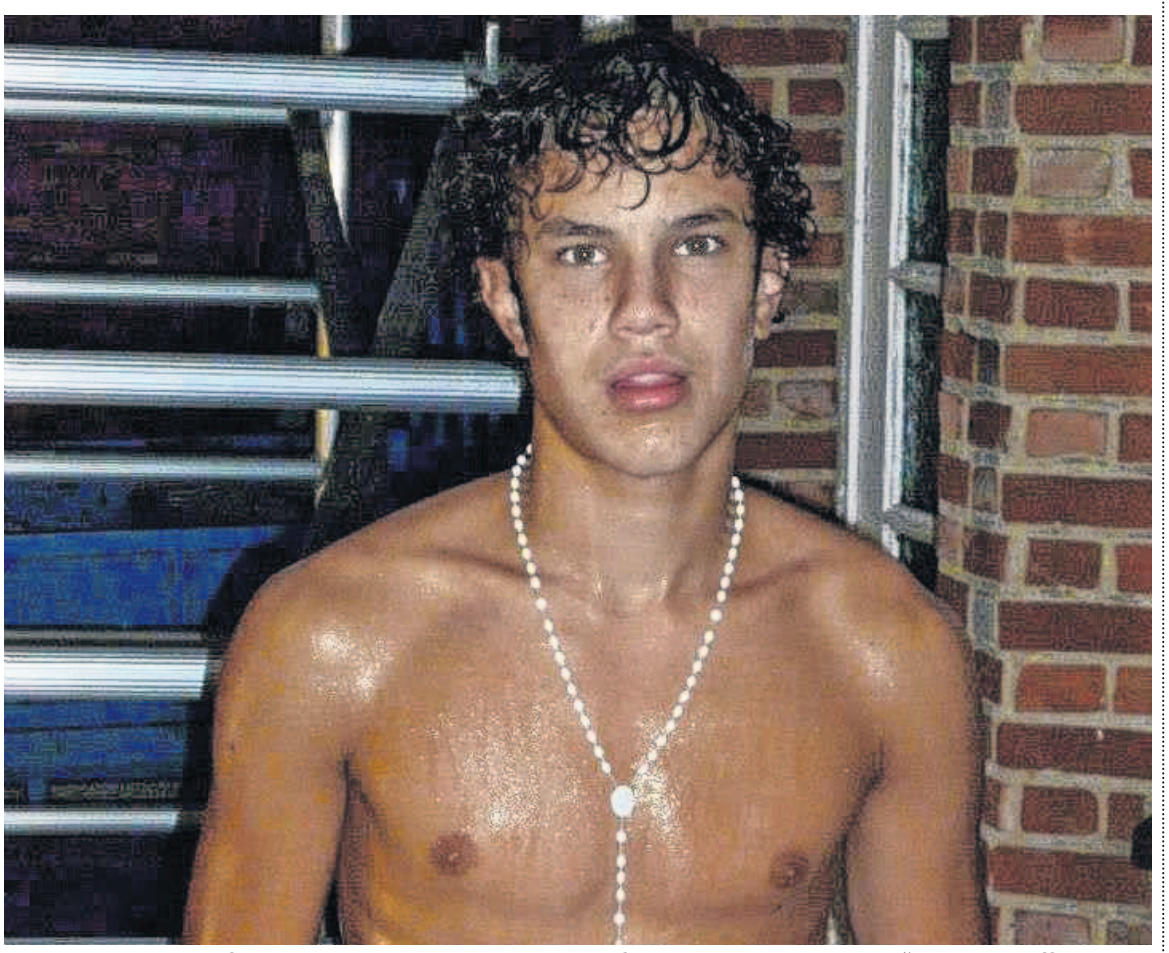

Brian De Mulder heeft aan zijn zus laten weten dat hij zijn familie niet meer wil zien. "Ook slachtoffers van sekten moeten breken met familie en vrienden", zegt therapeute Sjoukje Drenth Bruintjes. FOTO GVA

● Brian De Mulder, een van de Belgische jongens die in Syrië meevecht met de radicale rebellen, heeft zijn familieleden laten weten dat hij hen nooit meer wil zien *(zie kader)*. "Hij is gebrainwasht", zegt zijn moeder. Het is inderdaad typisch voor gehersenspoelde slachtoffers om met familie en vrienden te breken.

Sommige landen pakken de problematiek van gebrainwashte jihadi's aan via 'deprogrammering'. Volgens een rapport uit 2010 gebeurt dat onder meer in Saudi-Arabië, Afghanistan, Libië, Maleisië, de VS, Groot-Brittannië en Nederland. Terrorismeverdachten worden er in de gevangenis 'bekeerd' door psychologen en (nep)imams. Het is een techniek die dateert van de jaren zestig, zeventig en tachtig. Daarna kwam er heel wat kritiek op, omdat deprogrammeren onder dwang gebeurt en op die manier kwaad met kwaad bestreden wordt.

Bedreigingen

Een alternatief is de veel zachtere aanpak van exit-counseling, een hulpprogramma op vrijwillige basis. In de VS is dat geen onbekend terrein meer in de hulpverlening, in Europa nog wel. Sjoukje Drenth Bruintjes was tien jaar geleden pionier in Nederland. Ze heeft in haar praktijk in Pekela, in de provincie Groningen, al tal van mensen geholpen die wilden breken met de destructieve sekte waartoe ze behoorden, onder wie ook slachtoffers uit België. "Als er in dit Syriëverhaal bij bepaalde jongens sprake is van hersenspoeling, en dat zal zeker niet voor iedereen gelden, kan exit-counseling hen zeker ook helpen", zegt Drenth Bruintjes, die "principieel tegen deprogrammeren" is. "Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt bovendien dat het niet werkt."

"Manipulatoren en rekruteerders zijn aanvankelijk heel vriendelijk", legt Drenth Bruintjes uit. "Ze geven hun slachtoffers het gevoel dat ze gevonden hebben wat ze zochten. Het lijkt alsof deuren opengaan, maar in werkelijkheid worden ze gesloten."

Daarna komt er een moment in het manipulatief systeem waarop vriendelijke en zeer onvriendelijke periodes elkaar afwisselen. Het slachtoffer probeert er alles aan te doen om die dieptepunten te voorkomen, en zal zich exact gaan gedragen zoals de manipulator wil. Die doet vanaf dan ook aan sociale controle, waardoor de rekruut familie en vrienden laat vallen. Hij wordt een marionet.

"In eerste instantie herstel ik het contact tussen het slachtoffer en familie en vrienden. Ik leg uit hoe brainwashing werkt. Als het slachtoffer hersenspoeltechnieken herkent, kan ik aan het ondermijnen van de werking van de hersenspoeltechnieken beginnen. Tot slot zoek ik samen met het slachtoffer een nieuwe plek in de maatschappij."

Heel wat ouders van Syriëstrijders beschuldigen Fouad Belkacem, de voormalige woordvoerder van Sharia4Belgium, van brainwashing. Hij verschijnt vandaag voor de raadkamer.

SYLVIA MARIËN

Brian wil familie niet meer zien

●● "De gelovigen zijn familie. Ik heb gehoord dat jullie naar Vlaams Belang zijn gegaan. Moslims zitten onschuldig in de gevangenis. Gij bent mijn familie niet totdat gij om vergeving vraagt en moslim wordt." Die boodschap kreeg Brian De Mulders zus Bruna via Facebook. "Ik geloof niet dat Brian de mail zelf heeft geschreven", zegt zijn moeder Rosana (foto). **AK**

"België speelt met vuur"

●● "Moslims in België zijn brave mensen, maar met al die verboden op kledij, dracht en sluiers, krijgen ze het signaal: jullie voeren strijd tegen de islam! Je mag niet met vuur spelen." Dat zegt sjeik Omar Bakri Mohammed, de geestelijke leider van de wereldwijde Sharia-beweging, in een interview met Telefacts op vtm. Bakri Mohammed ronselt jonge strijders voor Syrië. **B/**FOTO VTM

Moeder gaat zoon zoeken in Syrië

●● Een Belgische moeder is gisteren naar Syrië vertrokken om er haar 16-jarige zoon te gaan zoeken. Ze vreest dat hij door extremisten geronseld werd om in Syrië te gaan vechten. Dat meldt de VRT. Daarmee treedt de moeder in het spoor van Dimitri Bontinck, de vader van de geradicaliseerde Jejoen. De vrouw vloog eerst naar Turkije om er steun te vragen aan de Turkse autoriteiten. **MCE**